

Ecoul răscoalei și al masacrelor turcești a fost extrem de puternic în presa străină și în presa română. Ziarul « Rominul » ia atitudine împotriva atrocităților turcești și atacă, în nenumărate articole, politica engleză care sprijină Turcia ¹. « Timpul » descria cum cercasienii incendiază satele și « ... în mijlocul flăcărilor au măcelărit și împușcat femei, bătrâni și copii, fără cruțare » ². « Telegraful român » dă știri despre răscoală ³, de asemenea « Vocea Prahovei » ⁴, « Gazeta Transilvaniei » ⁵, iar « Albina » descrie eroismul bulgarilor, arătând că « răsculații pe lângă arme, muniții și bani, au conducători minunați » ⁶.

În acest timp, când ziarele publică informații ample și își arată simpatia față de cauza bulgară, bulgarii stabiliți în România, ajutați de populația română, constituie comitete de binefacere pentru familiile care se refugiază în România. În iulie 1876, bulgarii din Ploiești constituie un asemenea comitet ⁷. În Oltenița, comitetul întrunit a decis să cumpere postav pentru uniformele luptătorilor ⁸.

Comitetul din Giurgiu, în frunte cu Hristo Botev, pregătește voluntari care să vină în ajutorul răscoalei. Deoarece turcii au masat trupe la Dunăre, atît voievodul P. Hitov, cît și F. Totiu au refuzat să se pună în fruntea grupului. Comanda detașamentului a luat-o Hristo Botev ⁹. Mihail Kogălniceanu, în calitate de ministru de externe și unele autorități românești, cu toate dovezile de strictă neutralitate prezentate Porții ¹⁰, au sprijinit net ceata lui Hristo Botev în perioada trecerii la sudul Dunării ¹¹.

Evenimentele precipitîndu-se în peninsula Balcanică, Rusia epuizînd toate mijloacele pașnice în relațiile cu Poarta, este nevoită să intervină pe calea armelor. Cu cîteva zile înainte de începerea războiului semnează cu România o convenție. Pe baza convenției romîno-ruse din 4 aprilie 1877, guvernul român « ... asigură armatei ruse care va fi chemată a merge în Turcia, libera trecere prin teritoriul Romîniei și tratamentul rezervat armatelor amice » ¹².

O dată cu intrarea trupelor rusești pe teritoriul țării noastre, vine și nucleul detașamentelor de voluntari bulgari ¹³. La 8 aprilie 1877, detașamentele

¹ « Rominul » din 8, 9 ianuarie 1876, 14 sept. 1876 etc.

² « Timpul » din 16 iulie 1876; vezi și 5, 12 și 23 aug. 1876.

³ « Telegraful român » din Sibiu, nr. 4 din 4 mai, 9 mai, 19 mai, 26 mai, 3 iunie etc. 1876.

⁴ « Vocea Prahovei » din 16 octombrie 1876.

⁵ « Gazeta Transilvaniei » din Brașov, din 13 mai 1876, p. 2, col. II.

⁶ « Albina » din 8/21 mai 1876, nr. 44, p. 1—2.

⁷ *Arhivele Statului București*, Ministerul de Interne, Dir. Adm. 1876, dos. 5094, f. 82.

⁸ *Ibidem*, f. 25.

⁹ *История Болгарии*, tom. I, sub red. Tretiakov, Moscova, 1954, p. 288.

¹⁰ Cu mult timp înainte, masele largi populare și chiar unele autorități, în timp ce sprijineau lupta de eliberare a popoarelor vecine, făceau diferite șicane supușilor turci. Astfel, într-o notă a Turciei, se spunea între altele « ... pe cînd supușii tuturor guvernelor străine se găsesc în condițiuni care le asigură o protecțiune eficace, supușii puterii supreme se văd adesea reduși la penibilă necesitate de a recurge la o altă naționalitate pentru a pune comerțul și persoana lor în apărare de orice piedici și vechități » (*Arh. St. Buc.*, Dos. DN Ad-tive, 1870, dos. 3374, f. 2).

¹¹ C. Velichi, *Atitudinea lui Mihail Kogălniceanu, a unor autorități românești din porturile dunărene și a maselor populare în timpul trecerii celei lui Hristo Botev (27 aprilie—15 iunie 1876)*, în « *Romanoslavica* », IV, 1960, p. 263.

¹² *Documente privind istoria Romîniei (Războiul pentru independență)*, II, doc. 191, p. 112.

¹³ Hotărîrea organizării detașamentelor de voluntari bulgari a fost adoptată în toamnă anulului 1876 la Livadia. S-a propus ca aceste detașamente să se organizeze pe teritoriul Romîniei, în următoarele centre: Craiova (pentru detașamentele din vestul Bulgariei), Ploiești (pentru cele din centru), Buzău (pentru cele din Bulgaria răsăriteană). Aceste orașe îndeplineau